

امتحان درس : زبان فارسی (۳)	بسم الله الرَّحمان الرَّحيم	تاریخ امتحان : ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۱۵
رشته : علوم تجربی و ریاضی - فیزیک	نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان : ۷۰ دقیقه
نوبت دی ماه ۱۳۸۷	اداره ی آموزش و پرورش منطقه ی گمیشان	دبیرستان خدیجه ی کبرای سیمین شهر

ردیف	متن سوالات	نمره
الف ۱	زبان شناسی (۴ نمره) توضیح دهید به چه علت جمله ی « پرنده ، دشت سبز را می چراند . » <u>نادرسِت</u> است ؟	۰/۵
۲	در تولید واحدهای زبانی « داگک » و « ربپ » کدام قاعده ی ترکیب رعایت نشده است ؟	۰/۵
۳	الگوی هجایی کلمات « اعلم » و « دانا » را بنویسید .	۱
۴	واژه ی « نهاجا » چه معنایی دارد و با استفاده از کدام روش ساخته شده است ؟	۰/۵
۵	با چه روشی به معنای واژه ی « سیر » در جمله ی زیر پی می بریم ؟ سیر را غم گرسنه نیست .	۰/۵
۶	در عبارت زیر هر یک از کلمات مشخص شده ، در طول زمان کدام یک از وضعیت های چهارگانه را دارند ؟ « حسنک پیدا آمد ، <u>دستاری</u> سخت پاکیزه و <u>موی سر</u> پوشیده ، اندک مایه پیدا بود . »	۰/۵
۷	با استفاده از روش های ساخت واژه ، از واژه ی « خور » دو واژه ی جدید بسازید .	۰/۵
ب ۸	نگارش (۵ نمره) جملات زیر را ویرایش نمایید . الف) مسکو مایل به انجام طرح خلع صلاح هسته ای اوکراین است . ب) هنوز معلوم نشده است چه تعداد از قبول شده گان شامل این قانون شده اند .	۰/۵ ۰/۵
۹	عام ترین و رایج ترین راه تشریح چیست ؟	۰/۵
۱۰	نوشته ی زیر چه نوع نگارشی دارد ؟ « دبیرستان خدیجه کبری ، ساختمانی دو طبقه و نوساز دارد . دفتر مدیر در کنار راه پلّه و در سمت چپ آن واقع است . در طبقه ی دوّم آن ، نمازخانه ، کتابخانه و ۶ کلاس درس وجود دارد . ... »	۰/۵
۱۱	چرا در نگارش زندگی نامه نباید اغراق و بزرگ نمایی داشت ؟	۰/۵
۱۲	دو روش از راه های گردآوری اطلاعات را برای نوشتن یک زندگی نامه بنویسید .	۰/۵
۱۳	مقصود از امروزی کردن نوشته های قدیم چیست ؟	۰/۵
۱۴	بیت زیر را بازگردانی نمایید . خورده ست خدا ز روی تعظیم سوگند به روی هم چو ماهت	۰/۵
۱۵	معادل امروزی اصطلاحات زیر را بنویسید . گزند اندر	۰/۵
۱۶	جملات زیر از نظر کاربرد چه اشکالی دارند ؟ توضیح دهید . الف) به قول معروف خسته شدم . ب) به دوئیت ها دامن نزنید .	۰/۵

۰/۲۵	۱۷	پ املا و بیاموزیم (۳ نمره) چرا واژه ی « آشنا » هنگام جمع بستن با پسوند « ان » به « ی » میانجی نیاز دارد ؟
۰/۲۵	۱۸	در جمله ی زیر کدام یک از کلمات داخل کمانک صحیح است ؟ الف) در گلستان سعدی سخنان (نغز - نقض) فراوان است .
۰/۵	۱۹	صامت های میانجی واژه های « آهوان » و « زیبایی » را مشخص کنید .
۰/۵	۲۰	پسوند « ان » در هر یک از واژه های « بامدادان » و « نیکان » نشانه ی چیست ؟
۰/۲۵	۲۱	در کدام جمله ی زیر <u>غلط کاربردی و املائی</u> وجود دارد ؟ * همه به او احسنت گفتند . ** او با مغازه دار تسویه حساب کرد . * ازدحام است و مهربانی . ** من از مأخذ و منابع بسیاری استفاده نمودم .
۰/۲۵	۲۲	کدام نوشته ی زیر ادبی است ؟ الف) ما را آن ده که آن به . ب) ما به بخشش خداوند امیدواریم .
۱	۲۳	<u>چهار گروه</u> از گروه کلمات زیر نادرست است ، آن ها را اصلاح نمایید . سفیر دربار سفیر گلوله ابطال و الغا فراق مُلک لذت غریب حس غریب الغا و آموزش فراق و وصال رمق حیات
۰/۵	ت ۲۴	دستور (۸ نمره) در جمله ی زیر چند تکواژ و چند واژه دیده می شود ؟ « شهرداری در خدمت مردم است . »
۰/۵	۲۵	در جمله ی زیر گروه های اسمی و فعلی را نشان دهید . « گل های زیبایی شکفته بودند . »
۰/۵	۲۶	تکواژهای واژه ی « پیش دانشگاهی » را نشان دهید .
۰/۲۵	۲۷	تعداد واج های کدام واژه از بقیه <u>کم تر است</u> ؟ الف) دفتردار ب) کتابخانه ج) دوستداری د) بیگانگان
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۲۸	کدام یک از فعل های داخل کمانک برای جمله های زیر مناسب است ؟ • هر کسی از این جا رد (می شود - می شوند) . • مردم او را (نمی شناسد - نمی شناسند) . • کاروان به حرکت خود ادامه (می دهد - می دهند) . • گروه چهار نفره ی دوستان ما بسیار <u>فعال</u> (است - هستند) .
۰/۵	۲۹	کاربرد مؤدبانه ی « <u>خواستن</u> » در <u>باره ی خود</u> و « <u>خوردن</u> » در <u>باره ی مخاطب</u> چیست ؟
۰/۵ ۰/۵	۳۰	در جملات زیر چه نوع حذفی و در کجا صورت گرفته است ؟ • دیروز که من به دیدن دوستم رفتم ، در خانه نبود . • او از من پرسید : از دوستان چه خبر ؟
۱	۳۱	<u>زمان</u> و <u>شخص</u> فعل های زیر را مشخص کنید . می خوردند دارم می آیم
۰/۵	۳۲	مصدر های زیر را گذرا به مفعول کنید . چسبیدن خوابیدن
۰/۷۵	۳۳	ساختمان فعل های جمله ی زیر را مشخص کنید . (ساده ، پیشوندی ، مرکب) اگر دانش آموز دبیر را <u>دوست داشته باشد</u> ، <u>می کوشد</u> تا درس او را بهتر <u>فراگیرد</u> .
۰/۷۵	۳۴	اجزای جمله ی زیر را در نمودار نشان دهید . مطالب این درس در ذهن من نمی گنجد .
۰/۵	۳۵	تعداد اجزای جملات زیر را مشخص نمایید . عید شما مبارک . زندگی یعنی عقیده و جهاد
۰/۲۵	۳۶	کدام فعل زیر ، جمله ی چهارجزئی با مفعول و متمم می سازد ؟ الف) ترسانده بودیم ب) خورده اند ج) می پنداشتم د) گردانید

۲۰	جمع نمرات	مؤفق باشيد .	
	نمره ی تجديد نظر :	نام دبیر : مسعود سخندان	نمره با عدد :
	نام مصحح اول :	امضا	نمره با حروف :

نام و نام خانوادگی :	شماره ی دانش آموزی :	تاریخ امتحان : ۸۸/۱۰/۲۰
سؤالات درس زبان فارسی (۳)	ساعت شروع : ۱۵ : ۱۰ صبح	مدت امتحان : ۸۵ دقیقه
رشته : علوم تجربی	پایه : سوّم متوسطه	مُهر آموزشگاه
شهرستان گمیشان	استان گلستان	
دبیرستان ۱۷ شهریور سیمین شهر	کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤال	بارم
الف	زبان شناسی (۴ نمره) ۱ پر کنید : کوچک ترین واحد زبان ..... و بزرگ ترین آن ..... است .	۰,۵۰
۲	کدام کلمه ی زیر طبق الگوی هجایی « صامت + مصوّت + صامت » <u>ساخته نشده است</u> ؟ الف (باد) ب (پر) پ (پوزه) ت (آب)	۰,۲۵
۳	در تولید هر یک از واحدهای زبانی زیر کدام قاعده ی ترکیب رعایت نشده است ؟ الف (کتاب پرنده ی آسمان را شکار کرد .) ب (دبیر هفده سیمین ستان شهریور شهر	۰,۵
۴	هر تکواژ برای این که تولید شود یا از زبان بیگانه به زبان راه یابد ، باید از صافی قواعد ..... بگذرد .	۰,۲۵
۵	با آوردن یک یا چند کلمه ، جمله ی زیر را معنا دار کنید . دیروز لباس می آمد .	۰,۲۵
۶	فعل « خورد » را در دو جمله با معانی مختلف به کار ببرید .	۰,۵۰
۷	هر یک از کلمات زیر در طول تاریخ مشمول کدام یک از وضعیّت های چهارگانه شده است ؟ الف (سپر) ب (آتش) پ (آزدناک) ت (شوخ)	۱
۸	هر یک از کلمات زیر با استفاده از کدام روش ساخته شده است ؟ رایانه هُما آتش پرست	۰,۷۵
ب	املا و بیاموزیم (۳ نمره) ۱ واج میانجی را در کلمات « تشنگان » و « زانوان » نشان دهید .	۰,۵۰
۲	کدام کلمه ی زیر نیاز به تشدید دارد ؟ خط زیبا عادی	۰,۲۵
۳	در جمله های زیر کدام یک از کلمات داخل پرانتز درست است ؟ الف (انجام کارهای خوب ده برابر (صواب / ثواب) دارد . ب (هنگام مشکلات باید به فکر چاره و (گریز / گزیر) ی عقلانی باشیم . پ (آدم پست و (خوار / خار) به چیزهای کوچک فکر می کند .	۰,۲۵ ۰,۲۵ ۰,۲۵
۴	چهار گروه از کلمات زیر نادرست است . شکل صحیح آن ها را بنویسید . فراغ مُلک لَدَت قریب فرط استیصال غذو هندوستان غا یط و فرجام حسّ غریب هایل و ترسناک هایل و مانع	۱
۵	نوع « ان » را در واژه های « گیلان » و « مردان » مشخص نمایید .	۰,۵۰
ج	نگارش (۵ نمره) ۱ جملات زیر را ویرایش کنید . الف) دیده گاه او از روان شناسان دیگر فرق دارد . ب) هر نوجانی ناچاراً گرایشات مختلفی دارد .	۰,۵۰ ۰,۵۰
۲	نوشته های زیر جزء کدام نوع نگارش (تحلیلی - تشریحی - تحقیقی) هستند ؟ الف (تربیت انسانی و سنّت ملی ما) پ (سفرنامه ی ابن بطوطه) ب) کتاب و کتاب خوانی	۰,۷۵
۳	عام ترین و رایج ترین راه تشریح چیست ؟	۰,۵۰
۴	زندگی نامه گونه ای از نوشته های ..... است .	۰,۲۵
۵	چرا در نوشتن زندگی نامه نباید اغراق و بزرگ نمایی کرد ؟	۰,۵۰
۶	مقصود از امروزی کردن نوشته های قدیم چیست ؟	۰,۵۰

۰,۵۰	بیت زیر را به نثر امروزی بازگردانی نمایید . بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد .	۷
۱	کلاس خود را حداقل در سه سطر توصیف نمایید .	۸
۰,۲۵	دستور (۸ نمره) جمله ی « نثر تاریخی در قرن پنجم در کتاب تاریخ مسعودی اوج و اعتبار خاصی یافت . » چند تکواژ و چند واژه دارد ؟ (الف) ۲۲ تکواژ و ۱۸ واژه (ب) ۲۲ تکواژ و ۱۹ واژه (پ) ۲۳ تکواژ و ۱۸ واژه (ت) ۲۴ تکواژ و ۱۹ واژه	د ۱
۰,۵۰	جمله ی « نبوغ حافظ در بهره گیری اعجاز گونه از کلمات ، شکوه و شوکتی به شعرش بخشیده است . » چند جزئی است ؟ نوع آن را بنویسید .	۲
۰,۲۵	تعداد تکواژ های کدام جمله ی زیر بیشتر است ؟ (الف) فقدان نیروی ایمان عامل اصلی تمام ضعف ها در جوانب مختلف فرهنگ و ادب روزگار ما است . (ب) وظیفه ی نقد ادبی تجزیه و تحلیل و شکافتن مسائلی است که یک خواننده ی عامی از عهده اش بر نمی آید .	۳
۰,۲۵	در عبارت « شهریار شاعری است که در زمینه های متنوع و گوناگون به سرودن اشعار پرداخته است » چند واژه و چند تکواژ دارد ؟ (الف) ۱۵ واژه و ۲۶ تکواژ (ب) ۱۵ واژه و ۲۵ تکواژ (پ) ۱۶ واژه و ۲۶ تکواژ (ت) ۱۶ واژه و ۲۵ تکواژ	۴
۰,۲۵	تعداد واج های کدام کلمه ی زیر بیشتر از همه ی کلمات دیگر است ؟ هم کلاسی سیمین شهری پیش دانشگاهی دبیرستانی	۵
۰,۵۰	هسته ی گروه اسمی زیر را مشخص کنید و بگویید این هسته از چند تکواژ تشکیل شده است ؟ این دو دانش آموز زرنگ کلاس ما	۶
۰,۵۰	نوع تکواژ های وابسته را در واژه ی « آزدگان » مشخص نمایید .	۷
۰,۲۵	نهاد جدا و فعل کدام جمله ی زیر مطابقت ندارد ؟ (الف) کاروان به راه خود ادامه دادند . (ب) مجلس شورای اسلامی در این باره تصمیم گیری کرد .	۸
۰,۵۰	گونه ی مؤدبانه ی « خوردن » در مورد خود و « خواستن » در مورد مخاطب چگونه است ؟	۹
۰,۵۰	در عبارت زیر کدام قسمت (جزء) و به چه قرینه ای حذف شده است ؟ خدا را شکر .	۱۰
۰,۷۵	در عبارت زیر ساختمان فعل ها (ساده ، پیشوندی و مرکب) را تعیین نمایید . کسی که به خداوند ایمان بیاورد ، تلاش می کند تا از راه راست برنگردد .	۱۱
۰,۲۵ ۰,۲۵ ۰,۷۵	مصدر « خوابیدن » را : (الف) بن مضارع آن را بنویسید . (ب) گذرا به مفعول نمایید . (ب) زمان های ماضی بعید و مضارع اخباری و ماضی مستمر را برای سوم شخص جمع بسازید .	۱۲
۰,۵۰ ۰,۵۰	هر یک از جمله های زیر چند جزئی است ؟ نوع آن ها را مشخص کنید . (الف) من این مطلب را از مادرم شنیده ام . (ب) دیروز باران شدیدی باریده بود .	۱۳
۰,۷۵	نمودار جمله ی استثنائی زیر را رسم نمایید . عشق یعنی امید به آینده .	۱۴
۰,۵۰	گروه اسمی « درخت میوه دار » را به یک جمله ی سه جزئی با مفعول تبدیل کنید .	۱۵
جمع ۲۰	نمره به عدد : نام دبیر : مسعود سخندان نمره به حروف : امضا	

ردیف	متن سؤالات	نمره
نام و نام خانوادگی :		
شماره ی دانش آموزی :		
تاریخ امتحان : ۱۴ / ۱۰ / ۱۳۹۳		
امتحان درس زبان فارسی (۳)		
سال سوّم رشته ی علوم تجربی		
ساعت شروع : ۱۰ : ۳۰ مدّت : ۷۵ دقیقه		
دبیرستان ۱۷ شهریور سیمین شهر		
نوبت دی ماه ۱۳۹۳		
مهر دبیرستان		
الف	زبان شناسی (۶ سؤال ۴ نمره) کوچک ترین جزء زبان ..... نام دارد .	۰/۲۵
۲	الگوی هجایی واژه ی « مات » را بنویسید .	۰/۷۵
۳	در هر یک از واحدهای زبانی زیر کدام قاعده ی ترکیب رعایت نشده است ؟ آن ها را اصلاح کنید . الف) دشت ی گل زیبهای ب) امروز دانش آموزان به مدرسه رفت .	۰/۵۰ ۰/۵۰
۴	« روش علایم اختصاری » در ساخت واژه های جدید چگونه است ؟	۰/۵۰
۵	هر یک از واژه های زیر در گذر زمان مشمول کدام یک از وضعیت های چهارگانه شده اند ؟ الف) فتراک ب) دیوار ج) سپر د) کثیف	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۶	واژه ی « گرفت » را در دو جمله طوری به کار ببرید که در هر جمله معنای آن تفاوت داشته باشد .	۰/۵۰
ب	نگارش (۹ سؤال ۵ نمره) جمله های زیر را ویرایش کنید . الف) این بیمار از ضعف برخوردار است . ب) این که گفتم مشمول حال شما هم می شود .	۰/۲۵ ۰/۲۵
۲	عام ترین و رایج ترین راه تشریح در نوشته های تشریحی چیست ؟	۰/۵۰
۳	دو مورد از راه های گردآوری اطلاعات برای نوشتن زندگی نامه را بنویسید .	۰/۵۰
۴	بیت زیر را بازگردانی نمایید . من از رویدن خار سر دیوار دانستم که ناکس کس نمی گردد بدین بالا نشینی ها	۰/۵۰
۵	با استفاده از حروف اضافه ی « از ، به ، با و در » جملات زیر را کامل نمایید . (دو مورد اضافه) الف) حسین ..... استعداد خود می نازد . ب) ما مسابقه را ..... دبیرستان رومی بردیم و ..... دبیرستان گمیشان باختیم .	۰/۲۵ ۰/۵۰

۰/۵۰	۶	پر کنید : نوشته های ..... حاصل تأملات درونی و نوشته های ..... حاصل دیده ها و شنیده هاست .
۰/۵۰	۷	چرا زندگی نامه باید دور از غرض ورزی نوشته شود ؟
۰/۵۰	۸	مقصود از امروزی کردن نوشته های قدیم چیست ؟
۰/۷۵	۹	معادل امروزی اصطلاحات زیر را بنویسید . الف (دگان ما را =) ب (گزند =) پ (سرا =)
۱	ج ۱	املا و بیاموزیم (۶ سؤال ۳ نمره) شکل صحیح کلمات زیر را بنویسید . خسایل و سجایا نخل باثغ حوزه ی آبریز عستدآ و تمنا
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۲	در هر یک از جمله های زیر ، کدام یک از کلمات داخل کمانک درست است ؟ الف (شاه عباس (سفیر ، صغیر) ی به دربار واتیکان فرستاد . ب (یکی از صفات خداوند (قدیر ، غدیر) است . پ (همه با شنیدن شعر او گفتند : (احسن ، احسنت) . ت (در (بحبوحه ، بهبوهه) ی مسابقه صدای مرتبی به گوش می رسید .
۰/۲۵	۳	واژه ی « حق » در کدام جمله ی زیر به تشدید نیاز دارد ؟ الف (من از حق خودم نمی گذرم .) ب (این کار درست و برحق بود .)
۰/۲۵	۴	کدام جمله ی زیر ادبی تر است ؟ الف (بهار آمد و باغ ها جوان شده اند .) ب (آمد بهار و شادی دمید در همه باغ .)
۰/۲۵	۵	کدام یک از کلمات زیر جمع بسته شده است ؟ نیاکان بهاران گیلان کوهان سپاهان
۰/۲۵	۶	میانجی را در واژه ی « سزیمجات » نشان دهید .
۰/۵۰ ۰/۵۰	د ۱	دستور (۱۰ سؤال ۸ نمره) در هر یک از جمله های زیر فقط تعداد تکواژها و واژه ها را به عدد بنویسید . الف (دکتر محمد معین از استادان بزرگ ادبیات فارسی بود .) ب (شهریار شاعری است که شکوه روستا را در سروده های خود آورده است .)
۰/۲۵ ۰/۵۰ ۰/۲۵	۲	در جمله ی : « در جشنواره ی ادبی دبیرستان ، شاعران نوجوان و جوای نام شرکت کردند . » الف (نوع دقیق تکواژ « در » را بنویسید .) ب (دو تکواژ وابسته ی اشتقاقی نشان دهید .) پ (این جمله از چند گروه تشکیل شده است ؟)
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۳	در هر یک از جمله های زیر تعیین کنید که فعل باید مفرد باشد یا جمع ؟ الف (مردم صحرا خونگرم و مهمان نواز ..... (مفرد / جمع)) ب (دسته ی عزاداران از این جا رد ..... (مفرد / جمع)) پ (مجلس شورای اسلامی تصویب ..... (مفرد / جمع))

نام و نام خانوادگی :		شماره ی دانش آموزی :	تاریخ امتحان : ۱۴ / ۱۰ / ۱۳۹۳
امتحان درس زبان فارسی (۳)		سال سوّم رشته ی علوم تجربی	ساعت شروع : ۱۰ : ۳۰ مدّت : ۷۵ دقیقه
دبیرستان ۱۷ شهر یور سیمین شهر		نوبت دی ماه ۱۳۹۳	مُهر دبیرستان
۴	در هر گروه زیر کدام یک از گونه های مؤدّبانه ، درباره ی مخاطب است ؟ الف) آمدن = خدمت رسیدن - تشریف آوردن ب) خوردن = میل کردن - صرف کردن	۰/۵۰	
۵	حذف و نوع آن را در جمله های زیر بنویسید . الف) هر چه ارزان تر باشد ، بهتر . ب) هنگام خداحافظی به دوستم گفتم : «به سلامت» .	۰/۵۰ ۰/۵۰	
۶	از مصدر «شناختن» زمان های ماضی استمراری و مضارع اخباری و آینده را برای شخص دلخواه بسازید .	۰/۷۵	
۷	با هر یک از فعل های زیر یک جمله بسازید و سپس آن جمله را مجهول کنید . (توجه : در صورت گذرا به مفعول نبودن ، ابتدا آن را گذرا به مفعول نمایید .) الف) خوابیده بود . ب) می بینم .	۰/۵۰ ۰/۵۰	
۸	نوع ساختمان فعل را در جمله ی زیر مشخص کنید . هر کس به آینده امیدوار باشد مطالب بیش تری فرا می گیرد .	۰/۵۰	
۹	نوع دقیق چند جزئی بودن هر یک از جمله های زیر را بنویسید . (مثلاً سه جزئی با مسند) الف) محسن را از مدرسه ترسانده بودند . ب) دوستم از دست من رنجیده بود . پ) باران با شدّت هر چه تمام تر روی مزارع خشک گندم می بارید .	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	
۱۰	نمودار جمله ی استثنائی « زندگی یعنی عشق و امید » را رسم نمایید .	۰/۷۵	
جمع	نمره به عدد : نمره به حروف :	نام دبیر : مسعود سخندان امضا	سر بلند باشید . ۲۰

نام و نام خانوادگی :		شماره ی دانش آموزی :	تاریخ امتحان : ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۰
امتحان درس زبان فارسی (۳)		سال سوّم رشته ی علوم تجربی	ساعت شروع : ۱۵ : ۱۰ مدت : ۷۵ دقیقه
دبیرستان ۱۷ شهریور سیمین شهر			مهر دبیرستان
ردیف	متن سوّالات		
الف	زبان شناسی (۶ سوّال ۴ نمره)		
۱	کوچک ترین جزء زبان ..... نام دارد .		
۰/۲۵			
۲	الگوی هجایی واژه ی « مات » را بنویسید .		
۰/۲۵			
۳	در هر یک از واحدهای زبانی زیر کدام قاعده ی ترکیب رعایت نشده است ؟ آن ها را اصلاح کنید .		
الف)	دشت ی گل زیباهای		
ب)	امروز دانش آموزان به مدرسه رفت .		
۰/۵۰			
۰/۵۰			
۴	« روش علایم اختصاری » در ساخت واژه های جدید چگونه است ؟		
۰/۵۰			
۵	هر یک از واژه های زیر در گذر زمان مشمول کدام یک از وضعیّت های چهارگانه شده اند ؟		
الف)	فتراک		
ب)	دیوار		
ج)	سپر		
د)	کثیف		
۰/۲۵			
۰/۲۵			
۰/۲۵			
۰/۲۵			
۶	واژه ی « گرفت » را در دو جمله طوری به کار ببرید که در هر جمله معنای آن تفاوت داشته باشد .		
۰/۵۰			
ب	نگارش (۹ سوّال ۵ نمره)		
۱	جمله های زیر را ویرایش کنید .		
الف)	این بیمار از ضعف برخوردار است .		
ب)	این که گفتیم مشمول حال شما هم می شود .		
۰/۲۵			
۰/۲۵			
۲	عام ترین و رایج ترین راه تشریح در نوشته های تشریحی چیست ؟		
۰/۵۰			
۳	دو مورد از راه های گردآوری اطلاعات برای نوشتن زندگی نامه را بنویسید .		
۰/۵۰			
۴	بیت زیر را بازگردانی نمایید .		
من از رویدن خار سر دیوار دانستم	که ناکس کس نمی گردد بدین بالا نشینی ها		
۰/۵۰			
۵	با استفاده از حروف اضافه ی « از ، به ، با و در » جملات زیر را کامل نمایید . (دو مورد اضافه)		
الف)	حسین ..... استعداد خود می نازد .		
ب)	ما مسابقه را ..... دبیرستان رومی بردیم و ..... دبیرستان گمیشان باختیم .		
۰/۲۵			
۰/۵۰			

۰/۵۰	۶	پر کنید : نوشته های ..... حاصل تأملات درونی و نوشته های ..... حاصل دیده ها و شنیده هاست .
۰/۵۰	۷	چرا زندگی نامه باید دور از غرض ورزی نوشته شود ؟
۰/۵۰	۸	مقصود از امروزی کردن نوشته های قدیم چیست ؟
۰/۲۵	۹	معادل امروزی اصطلاحات زیر را بنویسید . الف) دگان ما را = ب) گزند = پ) سرا =
۱	ج	املا و بیاموزیم (۶ سؤال ۳ نمره) شکل صحیح کلمات زیر را بنویسید . خسایل و سجایا نخل باثغ حوزه ی آبریز عستدآ و تمنا
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۲	در هر یک از جمله های زیر ، کدام یک از کلمات داخل کمانک درست است ؟ الف) شاه عباس (سفیر ، صغیر) ی به دربار واتیکان فرستاد . ب) یکی از صفات خداوند (قدیر ، غدیر) است . پ) همه با شنیدن شعر او گفتند : (احسن ، احسنت) . ت) در (بحبوحه ، بهبوهه) ی مسابقه صدای مرتبی به گوش می رسید .
۰/۲۵	۳	واژه ی « حق » در کدام جمله ی زیر به تشدید نیاز دارد ؟ الف) من از حق خودم نمی گذرم . ب) این کار درست و برحق بود .
۰/۲۵	۴	کدام جمله ی زیر ادبی تر است ؟ الف) بهار آمد و باغ ها جوان شده اند . ب) آمد بهار و شادی دمید در همه باغ .
۰/۲۵	۵	کدام یک از کلمات زیر جمع بسته شده است ؟ نیاکان بهاران گیلان کوهان سپاهان
۰/۲۵	۶	میانجی را در واژه ی « سزيجات » نشان دهید .
۰/۵۰ ۰/۵۰	د	دستور (۱۰ سؤال ۸ نمره) در هر یک از جمله های زیر فقط تعداد تکواژها و واژه ها را به عدد بنویسید . الف) دکتر محمد معین از استادان بزرگ ادبیات فارسی بود . ب) شهریار شاعری است که شکوه روستا را در سروده های خود آورده است .
۰/۲۵ ۰/۵۰ ۰/۲۵	۲	در جمله ی : « در جشنواره ی ادبی دبیرستان ، شاعران نوجوان و جویای نام شرکت کردند . » الف) نوع دقیق تکواژ « در » را بنویسید . ب) دو تکواژ وابسته ی اشتقاقی نشان دهید . پ) این جمله از چند گروه تشکیل شده است ؟
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۳	در هر یک از جمله های زیر تعیین کنید که فعل باید مفرد باشد یا جمع ؟ الف) مردم صحرا خونگرم و مهمان نواز ..... (مفرد / جمع) ب) دسته ی عزاداران از این جا رد ..... (مفرد / جمع) پ) مجلس شورای اسلامی تصویب ..... (مفرد / جمع)

۰/۵۰	در هر گروه زیر کدام یک از گونه های مؤذبانه ی درباره ی مخاطب است ؟ الف) آمدن = خدمت رسیدن - تشریف آوردن ب) خوردن = میل کردن - صرف کردن	۴
۰/۵۰ ۰/۵۰	حذف و نوع آن را در جمله های زیر بنویسید . الف) هر چه ارزان تر باشد ، بهتر . ب) هنگام خداحافظی به دوستم گفتم : «به سلامت » .	۵
۰/۷۵	از مصدر «شناختن» زمان های ماضی استمراری و مضارع اخباری و آینده را برای شخص دلخواه بسازید .	۶
۰/۵۰ ۰/۵۰	با هر یک از فعل های زیر یک جمله بسازید و سپس آن جمله را مجهول کنید . (توجه : در صورت گذرا به مفعول نبودن ، ابتدا آن را گذرا به مفعول نمایید .) الف) خوابیده بود . ب) می بینم .	۷
۰/۵۰	نوع ساختمان فعل را در جمله ی زیر مشخص کنید . هر کس به آینده امیدوار باشد مطالب بیش تری فرا می گیرد .	۸
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	نوع دقیق چند جزئی بودن هر یک از جمله های زیر را بنویسید . (مثلاً سه جزئی با مسند) الف) محسن را از مدرسه ترسانده بودند . ب) دوستم از دست من رنجیده بود . پ) باران با شدت هر چه تمام تر روی مزارع خشک گندم می بارید .	۹
۰/۷۵	نمودار جمله ی استثنائی « زندگی یعنی عشق و امید به آینده » را رسم نمایید .	۱۰
۲۰	نمره به عدد : نمره به حروف : سر بلند باشید .	

سؤالات درس های ۵ و ۷ و ۹ زبان فارسی (۳) عمومی نام و نام خانوادگی :

ردیف	متن سؤالات	نمره
۱	در هر ردیف کدام یک از جمله های الف یا ب از نظر مطابقت نهاد و فعل درست است ؟ الف (دسته ی عزاداران حسینی از مسجد حرکت کردند . ب) دسته ی اسکناس هزار تومانی گم شد . الف (کاروان به مقصد رسیدند . ب) کاروان به مقصد رسید . الف (مردم به خیابان آمدند . ب) مردم به خیابان آمد .	۰.۲۵ ۰.۲۵ ۰.۲۵
۲	از مصدر های زیر زمان های خواسته شده را برای شخص مورد نظر بسازید . شتافتن (مضارع اخباری ، دوم شخص مفرد) بستن (ماضی مستمر ، دوم شخص جمع) چیدن (آینده ، سوم شخص جمع) بستن (مضارع التزامی ، اول شخص مفرد)	۱
۳	زمان دقیق فعل های (شناخته شده است) و (می گذاشت) را بنویسید .	۰.۵۰
۴	جمله های زیر چند جزئی و از چه نوعی (گذرا به چه) هستند ؟ الف (ایران به دانشمندان خود می نازد . ب) گل های رنگارنگ جلوه ی بی مانندی به شهر می دادند . پ) او را نسیم شمال می گفتند . ت) اهل بیابان چنین هوایی را گرگ و میش می نامند . ث) ایرانیان با ادبیات ارزشمند خود به فرهنگ بیگانگان می تازند .	۰.۵۰ ۰.۵۰ ۰.۵۰ ۰.۵۰ ۰.۵۰
۵	در عبارت : زمین به بهار نشست ؛ بهار گره از شکوفه ها باز کرد . نسیم در گیسوی بید افشان فروپيچید . الف) یک فعل ساده و یک فعل پیشوندی بیاید . ب) فعل (پیچید) را گذرا به مفعول نمایید . ج) بن مضارع (نشستن) را بنویسید .	۰.۵۰ ۰.۲۵ ۰.۲۵
۶	فعل « خورده بود » را با حفظ شخص مجهول کنید .	۰.۲۵
۷	نهاد و گزاره ی جمله ی «عیدتان مبارک» را با رسم نمودار نشان دهید .	۰.۵۰
۸	دلیل حذف نشدن نهاد جمله ی زیر را بنویسید . ما دانش آموزان سال سوم آمادگی خود را برای انجام پژوهش های گسترده اعلام می نمایم .	۰.۵۰
۹	جمله ی « بچه از سگ ترسید » را : الف) گذرا به مفعول و متمم کنید . ب) فعل را با حفظ شخص به مضارع اخباری تبدیل کنید .	۰.۵۰ ۰.۲۵
۱۰	ساختمان فعل جمله های زیر مشخص کنید . الف) مریم درسش را خوانده است . ب) ابر آسمان را فرا خواهد گرفت . ج) او با سخنان خود ما را به آینده امیدوار کرد و به تلاش بیشتر واداشت . د) خانه ی او آتش گرفته است . ه) کجا داشتی می رفتی ؟	۰.۲۵ ۰.۲۵ ۰.۵۰ ۰.۲۵ ۰.۲۵

۰.۷۵	نمودار جمله های زیر را رسم کنید. الف) کار یعنی خلاقیت و سازندگی.	۱۱
۰.۷۵	ب) اشعار مهدی اخوان ثالث با فرهنگ غنی ایرانی در آمیخته است.	
۱	پ) مردم او را پهلوان می نامیدند.	
۰.۷۵	ت) شب هنگام به ماه تابناک آسمان بنگرید.	
۰.۵۰	جمله های زیر را با گذرا کردن فعلشان دوباره نویسی کنید.	۱۲
۰.۵	الف) دانش آموزان این مدرسه برای شرکت در مسابقه ی علمی به اردو می روند.	
۰.۵	ب) کودک روی زمین نشست.	
۰.۵	ج) او از تاریک می ترسد.	
۰.۵۰	د) علی به مدرسه رفت.	
۰.۵۰	ه) آتش در جنگل افتاد.	
۰.۵۰	و) کودک خوابید.	
۰.۵۰	مصدرهای «گرفتن» و «گرداندن» را پیشوندی کنید.	۱۳
۰.۲۵	با توجه به عبارت: نور خورشید می تابید. هوا آفتابی بود. بیشتر مردم در پارک نشسته بودند.	۱۴
۰.۵	الف) این عبارت چند جمله است؟	
۰.۵۰	ب) زمان دقیق فعل های اول و سوم را بنویسید.	
	ج) جمله ی دوم چند جزئی و از چه نوعی است؟	
۰.۵۰	چرا جمله ی «کاروان به حرکت درآمدند.» درست نیست؟	۱۵
۰.۵۰	در عبارت زیر چه قسمتی و به چه قرینه ای حذف شده است؟	۱۶
	چه بهتر که شما این کار مهم را به عهده بگیرید.	
۰.۲۵	در جمله ی «در گنجی کلمانسوسه کلاه می بینید.» مفعول کدام است؟	۱۷
۰.۵۰	کدام جمله ی زیر مجهول نمی شود؟ چرا؟	۱۸
	الف) او از چیزی نمی ترسد.	
	ب) پدرش او را علی نامیده بود.	
۰.۲۵	جمله ی «توقف ممنوع است ب» را به جمله ی دو جزئی بی فعل تبدیل کنید.	۱۹
۰.۲۵	نوع دقیق زمان فعل جمله ی «جنگل می سوزد» را بنویسید.	۲۰
۰.۲۵	در جمله های زیر کدام گروه ها قابل حذف است؟ چرا؟	۲۱
۰.۲۵	الف) شب هنگام به ماه تابناک آسمان بنگرید.	
۰.۲۵	ب) ایرانیان با ادبیات ارزشمند خود به فرهنگ بیگانگان می تازند.	
۰.۵۰	جمله ی «نسیم جان بخش بهاری عطر شکوفه ها را به سوی ما می آورد.» را ناگذر کنید.	۲۲
۰.۲۵	کدام یک از مصدرهای زیر قبل از پذیرفتن تکواژ «ان» گذرا به متمم بوده است؟	۲۳
	الف) رهاندن ب) خوراندن پ) فهماندن ت) پوشاندن	